

UNIVERSITATEA DE STAT DIN COMRAT, UTA GĂGĂUZIA

Carmen DIMITRIU

Lectoratul de la Universitatea de Stat din Comrat funcționează în urma unui acord încheiat, la finele anului 2015, între Universitatea de Stat din Comrat și Institutul Limbii Române. Lectoratul a devenit operațional în februarie 2016, prin numirea lectorului, prof. dr. Ovidiu Ivancu.

Cursurile de limbă română se desfășoară în Centrul de Informare al României, un centru modern, dotat cu echipamente și materiale didactice menite a ajuta procesul didactic. Lectoratul dispune și de materiale necesare predării limbii române (manuale, caiete de exerciții, dicționare, gramatici, dischete cu verbele limbii române etc.), donate de Institutul Limbii Române.

În martie 2016, în Centrul de Informare al României, a avut loc inaugurarea lectoratului de limba română de la Universitatea de Stat din Comrat. Evenimentul s-a desfășurat în prezența Excelenței – Sale, domnul Marius Lazurcă, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al României în Republica Moldova. Printre participanți, s-au numărat membri ai conducerii universității, ai executivului găgăuz, primarul municipiului Comrat, Serghei Anastasov, și studenți. Cu toții au subliniat importanța înființării unui lectorat la Comrat, în contextul în care cunoașterea limbii române este o necesitate în Unitatea Teritorial Autonomă Găgăuzia, un spațiu în care vorbitorii și cunoscătorii de limbă română sunt minoritari.

Cursurile de limba română sunt accesibile atât studenților universității, cât și tuturor celor interesați în cunoașterea sau aprofundarea limbii române. Lectoratul își propune să inițieze și să organizeze activități culturale care să-i permită să fie o prezență activă și vizibilă în viața academică și culturală din Comrat.

Lectoratul de Limba Română de la Universitatea de Stat din Comrat se află în al treilea an de funcționare. Acesta propune cursuri de limba română pentru nivelurile de competență lingvistică A1 și A2, B1 /B2. Cursurile se desfășoară în module de un semestru, cursanții primind, la final, un certificat. Înscrierea la cursuri se face semestrial, ele fiind finalizate cu un examen scris și oral, însoțit de cel puțin trei evaluări pe parcurs. Conform regulilor interne ale Universității, 60% din nota finală o reprezintă activitatea la curs, 40% fiind reprezentată de nota obținută la examenul final, înțeleasă ca medie aritmetică a examenelor scris, respectiv oral. La decizia universității, absolvenților li se acordă 5 credite pentru promovarea acestui curs.

În anul universitar 2018-2019, a fost posibilă crearea a unui număr mare de grupe, ceea ce a demonstrat interesul tot mai crescut pentru studiul limbii române.

Pe parcursul anului universitar, s-au făcut demersuri pentru păstrarea cursului de Limbă și Civilizație Românească, inclus în programul de studiu al Facultății de Cultură Națională și, de asemenea, pentru introducerea acestui curs la alte specializări/facultăți, având în vedere ca limba română este una din cele trei limbi de stat în UTAG.

Lectoratul dezvoltă colaborări cu diverse instituții culturale din zona găgăuză și din capitala Republicii Moldova: Muzeul de Etnologie (Chișinău și Comrat), Muzeul Istoric din Avdarma, Muzeul Național de Istorie-Chișinău, Muzeul din Beșalma, Centrul de Cercetare Istorică și Științifică al Găgăuziei, Institutul Cultural Român, Mitropolia Basarabiei de Sud.

De asemenea, există colaborări cu universități precum Universitatea „Dunărea de Jos” – Galați, Universitatea „Alec Russo” din Bălți, Universitatea din Cahul, precum și cu Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, din Comrat (singura școală din Găgăuzia cu predare în limba română). Ministerul Românilor de Pretutindeni a sprijinit unele dintre activitățile lectoratului, prin crearea de proiecte comune.

În activitatea didactică, s-a înregistrat un progres în dezvoltare a cursului pe niveluri de studii, majoritatea cursanților din acest an dorind să continue și în anul următor.

În activitatea de promovare a limbii, culturii și civilizației românești, se ține cont de specificul zonei și de statutul pe care îl are limba română. Deși declarată limbă de stat, limba română, judecând după numărul de vorbitori, în zona Comrat, are un statut de limbă minoritară. Pentru promovarea limbii, culturii și civilizației românești în Găgăuzia, s-au inițiat demersurile de identificare a partenerilor (persoane și instituții) cu care Lectoratul de Limba Română poate colabora.

Există, de asemenea, o activitate științifică a lectoratului, orientată pe cercetarea fenomenului lingvistic foarte interesant din această regiune multietnică (bulgari, găgăuzi, ucraineni, moldoveni) multiculturală și mulilingvistică.

Primul lector a fost prof. Ovidiu Ivancu, doctor în filologie (februarie 2016 – iulie, 2017)

Lectorul actual, începând cu anul universitar 2018-2019, este prof. Carmen Dimitriu, doctor în filologie. Carmen Dimitriu a absolvit Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, Facultatea de Filologie, secția română-franceză. Este doctor în filologie și profesor titular la Colegiul Național „Mihail Sadoveanu” din Pașcani, unde a activat ca director (2006-2016). Are o îndelungată experiență la catedră, dublată de o experiență managerială, fiind, de asemenea, formator, metodist al ISJ Iași, membru al comisiei naționale de evaluare a manualelor, mentor, consilier-formator ARACIP.

Lectoratul de Limbă Română de la U. S. Comrat a devenit gazda unor evenimente de interes, intrate deja în tradiția universității. Dintre cele mai importante, cu un mare impact asupra comunității din Comrat și nu numai, evidențiind obiectivul general al Institutului Limbii Române, respectiv al lectoratului – promovarea limbii, culturii și civilizației românești în străinătate, prin mijloacele specifice sistemului de educație, menționăm: Ziua Națională a României; Tradiții românești (Mărțișorul, Sărbătorile de iarnă, Paștile); Ziua Românilor de Pretutindeni.

Se au în vedere, la nivelul activității lectoratului, perspective și practici inovatoare în predarea limbii, literaturii și civilizației românești și, de asemenea, găzduirea unor evenimente de anvergură: Ziua Limbii române; conferința internațională organizată de Departamentul de Filologie al universității – *Tradiție, limbă și cultură*.

MISCELLANEA

„Limba română prinde culoare în Găgăuzia. Deja de doi ani de la lansarea primului lectorat de limba română din cadrul Universității de Stat din Comrat, atât studenți, cât și alți locuitorii din regiune, fac cunoștință mai aproape cu limba de stat a țării.

Chiar dacă limba rusă continuă să fie limba de comunicare în rândul minorităților etnice, există o tendință pozitivă în rândul găgăuzilor de a depune eforturi mari pentru învăța limba română.

„Aici noi desfășurăm atât măsuri festive, cât și măsuri lingvistice. Avem clubul lingvistic care activează. Dar avem și lectoratul, care activează de doi ani deja. Mă bucur mult că anul acesta în prima lună de cursuri s-au înregistrat deja peste 250 de cereri”, a menționat Natalia Cuțitaru, doctor conferențiar universitar.

Lectoratul a devenit o prezență activă în viața academică și culturală a comunității din Comrat. Cursanții au parte de două ori pe săptămână să-și dezvolte abilitățile de comunicare în română, iar rezultatele atinse în ultimii ani sunt remarcabile.

„Limba română îmi oferă mai multă libertate și comoditate în comunicare. Zilnic întâlnesc diferiți oameni și înțeleg că este bine să cunoaștem mai multe limbi, dar să știm că să o comunicăm corect”, spune Oxana Stoianova, studentă.

„Desigur întâlnesc greutăți, deoarece întâi mă gândesc în limba rusă, după care traduc în limba română”, spune Iulia Topal, studentă.

Un exemplu este Rectorul Universității de Stat din Comrat, care și-a arătat dorința să vorbească și limba română, pe lângă cea rusă, înscriindu-se la cursurile din cadrul Lectoratului.

„Limba română trebuie să fie studiată. Centrul oferă studenților cunoștințe calificate în specialitatea care și-au ales-o. De asemenea ne oferă posibilitatea să contactăm cu Ambasada României în Republica Moldova. Dorim să întărim aceste relații și pe viitor să oferim studenților

noștri stagii în România. Iar eu am luat o decizie importantă de frecvența cursurile de învățare a limbii române”, a declarat rectorul Universității de Stat din Comrat, Serghei Zaharia.” (Articol, Unimedia, oct.2019-<https://unimedia.info/ro/news/1931cecb75a08b41/video-limba-romana-prinde-culoare-in-gagauzia-pest-250-de-persoane-o-studiaza-la-primul-lectorat-deschis-la-comrat.html>)

Linkuri utile:

<https://kdu.md/ro/>

<http://sinopsis.info.ro/2018/11/28/lectii-de-romana-la-comrat/>

https://www.prime.md/ro/daniel-ionita-ambasadorul-romaniei-la-chisinau-a-donat-universitatii-de-stat-de-la-comrat-un-set-de_89254.html

<http://www.2019.ibac.info>

<https://radiochisinau.md/interviu-carmen-dimitriu-in-gagauzia-au-inceput-sa-intelega-ca-limba-romana-este-un-pasaport-pentru-europa-audio-85691.html>

<http://infoprut.ro/52436-video-ziua-romanilor-de-pretutindeni-sarbatorita-la-comrat.html>

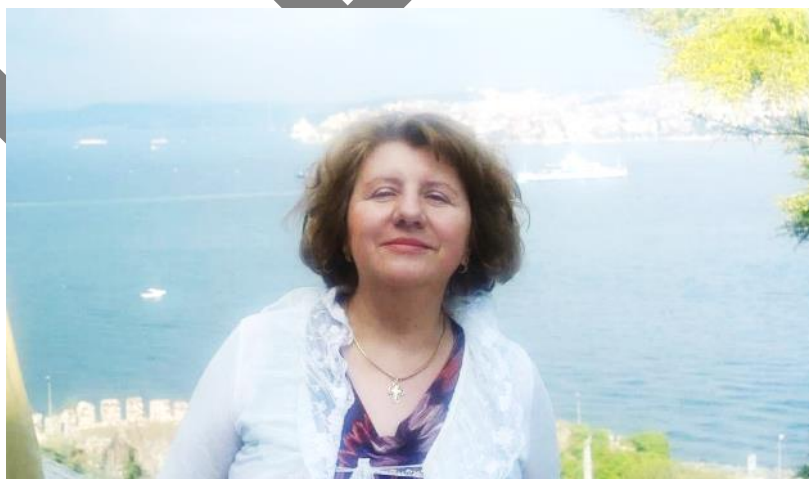
<https://radiochisinau.md/grace-liu-din-sua-invata-limba-romana-la-comrat-cand-miau-spus-ca-ar-vrea-sa-ma-trimita-in-r-moldova-nu-stiam-unde-se-afla-credeam-ca-e-in-africa--86384.html>

<https://unimedia.info/ro/news/1931cecb75a08b41/video-limba-romana-prinde-culoare-in-gagauzia-pest-250-de-persoane-o-studiaza-la-primul-lectorat-deschis-la-comrat.html>

<https://deschide.md/ro/stiri/social/37421/Povestea-frumoasa-a-unei-profesoare-din-lasi-care-preda-Limba-Romana-in-Gagauzia>

<https://deschide.md/ro/stiri/social/51149/REPORTAJ-Romania-in-Gagauzia-Cum-gagauzii-invata-limba-romana-si-cauta-finantari-pest-Prut.htm>

<https://www.bzi.ro/experienta-profesorului-de-limba-romana-carmen-dimitriu-tocmai-in-regiunea-autonoma-gagauzia-la-bzi-live-galerie-foto-video-668083>

[Carmen Dimitriu, lectorul I. L. R.](#)

[Lectoratul de Limbă Română din Comrat](#)

Lectoratul de Limbă Română din Comrat